

Kalle Remm jt. „Ruumiliste loodusandmete statistiline analüüs“ käsiraamatu näol on tegemist väärtusliku täiendusega geoinformaatika ja ökoloogia suuna tudengitele ja teadlaskonnale. Õpikust leiavad aga huvitavat lugemist ka teiste uurimissuundade esindajad, kellel tuleb oma töös rohkem või vähem kokku puutuda eluslooduse, elusloodust kujundavate protsesside ning nende protsesside tagajärjel tekkinud mustritega.

Soovitan julgelt süveneda Kalle Remmi ja kaasautorite poolt avaldatud käsiraamatusse ja seda mitmel heal põhjusel. (1) Pole ju teadmata, et ajal, mil inglisekeelne maailm tungib kõikidesse eluvaldkondadesse ja eestikeelne terminoloogia ei jõua tohutult kiire arenguga sammu pidada, pakub käesolev käsiraamat pidepunkte statistika aga ka näiteks intellektitehnika alase emakeelsete mõistete koha pealt. (2) Raamat on kirjutatud lihtsas ja ladusas keeles ning arusaamist ei piira ka napid statistikaalased teadmised. Nende tarbeks, kes vajavad väikest sissejuhatust statistiliste analüüside maailma, on autorid esimeses kolmes peatükis üldistavalt kokku võtnud olulisema, mida läheb tarvis raamatu teises pooles esitatud ruumiliste meetodite mõistmiseks. (3) Aastasadu on inimesed imetlenud meid ümbritsevat elustikku, püüdnud mõista elustikku mustreid kujundavaid protsesse ning (tihti praktilistest kaalutlustest lähtuvalt) üritanud ennustada liikide ja elupaikade paiknemist ruumis ning ajas. Kõigi nende analüüside puhul on ruumiliste meetodite osatähtsus pidevalt kasvanud. Ühelt poolt peegeldab see kaugseire andmekogumite paremat kättesaadavust ja arvutustehnika kiiret arengut, aga vähemtähtsam pole ka arusaam, et paiknemine ruumis on midagi sellist, mida ei ole võimalik pelgalt klassikaliste keskkonnatunnuste abil ennustada. Ruumi- ja ajamustrite uurimine iseenesest on üks võti ökoloogilistest protsessidest arusaamiseks. (4) Praktilise poole pealt on tervitatav, et autorid on lisaks teoreetilistele ülevaadetele toonud näiteid erinevate meetodite kasutusest. Abiks on ka viited mitmetele tarkvaralahendustele (sh. autorite poolt loodud Constud programmile), mis võimaldab lugejal iseseisvalt kätt harjutada. (5) Loomulikult ei võimalda raamatu formaat kõiki meetodeid süvitsi käsitleda ja valdkonna mahukus tingib osade peatükkide konspetsiivsuse. Kiirel ajal on aga selline stiil tervitatav ning kellel tekib huvi mingi spetsiifilise teema vastu, leiab abi autorite poolt pakutud mahukast kirjandusülevaatest. (6) Raamatust ei puudu ka autorite isiklik suhe valdkonna vastu. Mitmest peatükist saab lugeda põnevatest ja põhjalikest uurimustest, milles autorid on rakendanud erinevaid ruumianalüüse, et paremini tundma õppida Eestimaa loodust.

Arvan, et käesolev käsiraamat on suundanäitava ja märgilise tähendusega suurendades eestlaste hulgas valdkonna populaarsust ning kasvatades teadmiste pagasit ruumilistest meetoditest. Minu jaoks oli raamat ütlemlata inspireeriv ning siit ammutatud ideed leiavad lähiaastatel kasutust mereteaduse arendamisel. Minu lugupidamine autorite vastu!

Jonne Kotta
merebioloog